

Fővárosi Ítéltábla
8.Pf...../2015/7.

A Fővárosi Ítéltábla a Szigethy György Ügyvédi Iroda (...ügyintéző: dr. Szigethy György ügyvéd) által képviselt dr. felperes neve (....) felperesnek, dr. Nagy-György Anita ügyvéd (....) által képviselt alperes neve (....) alperes ellen személyhez fűződő jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. március 19. napján kelt, 65.P...../2010/145. számú ítélete ellen a felperes 147. sorszám alatti fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 50.000 (Ötvenezer) forint másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes 320.000 (Háromszázhuszezer) forint fellebbezési illetéket külön felhívásra a Magyar Államnak megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg a Magyar Államnak külön felhívásra 360.000 forint eljárási illetéket, valamint az alperesnek 15 napon belül 340.000 forint perköltséget.

Az ítélet tényállása szerint a felperes a Sz. E.K. alapítója és vezető oktatója, aki diplomáját az ELTE Bölcsészettudományi Karán pszichológia szakon szerezte, Magyarországon egyedülállóan orvosi végzettség nélkül végez akupunktúrás gyógyítói tevékenységet. Tevékenysége végzése során több konferencián vett részt előadóként is, könyvei, jegyzetei jelentek meg, 1996-ban Fülakupunktúrás addiktológiai eljárások címén egy jegyzet, 2007-ben Fülakupunktúra a gyakorlatban, 2008-ban Fülakupunktúrás addiktológia, valamint fültérkép, 2009-ben 191 fülakupunktúrás pont indikációi címmel a N.-M. Kft. gondozásában jelent meg kötete. A nevével fémjelzett egészségügyi központ keretében 2004 óta vezet tanfolyamokat, szemináriumokat a fülakupunktúrás addiktológia területén.

Az alperes természetgyógyász, 2000 óta folytat gyógyító, egészségvédő és tanácsadó tevékenységet. Szakmai tevékenységét az Á. L. É.-tanácsadó terapeuta Felnőttképzési Központ elnevezésű intézményen keresztül gyakorolja, 1990-től folytat természetgyógyászattal összefüggésbe hozható tevékenységet, orvosi végzettségét felhasználva részt vett a homeopátia magyarországi elfogadtatásában. Az alperes 2005 nyarán és szeptemberében is jelentkezett a felperes által szervezett továbbképzésre, ahol a felperes egy munkafüzetet adott át, amely az általa készített oktatási segédanyagot, illetve jegyzetet tartalmazta a tanfolyam résztvevői számára. E tanfolyamokon a hallgatók részére átadott oktatási anyag a kínai rendszert, a Brenner rendszert, és Nogier rendszerét bemutató részekből állt, továbbá tartalmazta a felperes saját nevével fémjelzett

szúrasi pontok jegyzékét, fülábrákat. Az alperes 2008. november 3-án fülakupunktúrás addiktológus képesítést szerzett. Egészségügyi szakdolgozói működési engedélyt 2009. március 19-én, 5 évre szólóan nyert. Az alperes által vezetett intézmény az alperes jogosítványai alapján jogosult lett különböző tanfolyamok alap-, és emelt szintű szervezésére, lebonyolítására, végzettséget igazoló tanúsítvány kiadására. Fülakupunktúrás addiktológia címén mind az alapoktatásban, mind a mesterkurzusban bemutatta az alperes a felperes tanfolyamán elsajátított kínai, Brenner és Nogier rendszert, jegyzeteiben utalt a felperesre, mint forrásra, illetve szakmai anyaga végén ajánlott irodalomként két művét is ajánlotta. Az alperes képzésén részt vevő hallgatók a képzési anyagot az interneten, egy elérhetőségi helyet kapva tudták letölteni, illetve az oktatási segédanyagát az alperes CD-n adta át hallgatóinak.

A felperes keresetében jóhírneve sérelmét állította arra alapítva, hogy az alperes 2004 májusától 2009 márciusáig az Egészségügyi Szakdolgozók Országos Nyilvántartásba való bejegyzéséig vizsga és szakfelügyelet hiányában magát fülakupunktórnek kiadva végezte tevékenységét, fülakupunktúrás addiktológiát oktatott, ezzel érdeksérelmet okozott a felperesnek. Jóhírét azzal sértette, hogy szakvizsga és engedély hiányában gyógyított és oktatott a felperes által szerkesztett és hallgatóinak átadott jegyzetből. Emellett szerzői jogi bitorlásra alapított kereseti kérelemmel is élt, amelyben a jogsértés megállapítását, az alperes eltiltását, elégtétel adására kötelezését, vagyoni előny kiszolgáltatását, továbbá az okozott 3.000.000 forint vagyoni, és 3.000.000 forint nem vagyoni kár megtérítését kérte.

Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Arra hivatkozott, hogy az őt feljogosító engedélyek alapján jogszerűen végzett tevékenysége sem a felperes jóhírét, sem az oktatói tevékenysége körében készült jegyzete a felperes szerzői jogát nem sértette, a tanfolyamok tananyagát a rendelkezésre álló szakirodalom felhasználásával állította össze. Vitatta a felperes szerzői minőségét.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak. Határozatát a Ptk. 75. §-ának (1) bekezdésére, 78. §-ára, a Pp. 164. § (1) bekezdésére, valamint a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 16. §-ának (1), (4) és (6) bekezdésére, 17. § a), b), c) és f) pontjára, 42. § (1) bekezdésére, 94. § (1) és (2) bekezdésére alapította.

Osztotta az alperes álláspontját abban, hogy nem sérült a felperes jóhírneve, mert az alperes az anyagaiban nem utalt arra, hogy a felperes központjában szerezte ismereteit fülakupunktúra terén, a felperes nevének forrásként való feltüntetése pedig nem kelt olyan látszatot, hogy az alperes a tevékenységét a felperes engedélyével, jóváhagyásával végzi. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság jogsértés hiányában elutasította a felperes jóhírnév sértésre alapított kereseti kérelmét megállapítva, hogy jogalap hiányában a kártérítési igény sem lehet alapos. Emellett a felperes nem igazolt olyan, az életminőségében, szakmai elismertségében bekövetkezett hírnévrontást, illetve hátrányt, amely nem vagyoni kártérítéssel lenne kompenzálható. Amennyiben az alperes az oktatói tevékenysége gyakorlása során esetlegesen jogsértően jutott jövedelemhez, azt nem a jelen bírói fórum jogosult elbírálni, de nem is a felperest illeti ezzel kapcsolatosan igényérvényesítési jogosultság.

A szerzői jogsértésre alapított kereset tekintetében az elsőfokú bíróság kifejtette, annak megítélése, hogy a felperes jegyzete szerzői jogi oltalom alatt áll-e szakkérdés, mely kérdés megválaszolására a Szerzői Jogi Szakértő Testületet kereste meg. A felperes szerzősége vonatkozásában a Szakértői Testület az egyes munkafüzetekről külön-külön foglalt állást, a kínai rendszer vonatkozásában rámutatva, hogy a rendszert leíró fordítás, jegyzet állhat szerzői jogvédelem alatt, az eljárás, amit a

jegyzet magában foglal nem. Erre tekintettel azt szükséges bizonyítani, hogy a felperes-e a fordító. Ennek igazolására az elsőfokú bíróság felhívta a felperest, aki R. M. nyilatkozatát csatolta, mely szerint a felperes megbízásából ő végezte el a fordítást. A Szakértői Testület utalt arra, hogy R. M. neve fordítóként, közreműködőként a felperes jegyzetében nem fordult elő, és egyébként sem igazolt, hogy a mű származékos szerzője a fordító, akit a felperes kért volna fel, így a felperes szerzősége sem állapítható meg. A csatolt S. P.-től való hozzájárulás sem a szerzői jogi törvényben megkívánt írásbeli felhasználási engedély, ezért ezen dokumentum sem igazolja a felperes szerzőségét a fordítás jogszerű felhasználásának igazolása hiánya miatt.

A Brenner rendszerről szóló munkafüzet kapcsán a Szakértői Testület azt állapította meg, hogy az a felperes 1994-es kurzusa jegyzetének egyfajta lerövidített változata, amely munkafüzet sem címet, sem szerzőt nem tartalmaz, sem utalást arra, hogy a kurzuson megkapott jegyzet átdolgozása. Egyéni, eredeti alkotásnak erre tekintettel ez a munkafüzet sem minősül.

A felperes fültérképére vonatkozóan a Szakértői Testület 2. számú kiegészítő szakvéleménye azt rögzíti, hogy az az 1994-es kurzus jegyzetének 6-8. oldalán található három illusztráció egyesített változata, ami nem rendelkezik egyéni, eredeti jelleggel, pusztán tudományos összegezés, nem tükröz olyan hozzáadott értéket, eredetiséget, ami szerzőség fennállásának megállapítását alapozná meg.

A Nogier kivonat szerzősége megállapításához a kínai rendszerhez hasonlóan a testület álláspontja szerint a forrás fordításának feltárása szükségeltetett. A felperes adatszolgáltatását követően a második kiegészítésben a Testület akként foglalt állást, hogy a felperesi anyagból nem derül ki mely szövegrészek kerültek átvételre, mennyiben alapul a jegyzet angol szakirodalmon, illetve mennyiben a felperes saját gondolatain. A felperes fülakupunktúrás addiktológia címmel megjelent tananyaga nem tagolódik idézetekre és az átvételekre vonatkozó megjelöléseket sem tartalmaz, így nem tudható, hogy az mennyiben a felperes szellemi alkotó tevékenységéből fakadó mű.

Összességében a Szerzői Jogi Szakértő Testület azt rögzítette, hogy a felperes egyik tananyaga tekintetében sem bizonyította szerzői átdolgozói minőségét, így szerzői jogi oltalom nem illeti meg. Mivel a felperes nevével fémjelzett jegyzet tekintetében a felperes szerzősége nem nyert bizonyítást, így az alperes a dokumentum felhasználásával nem követett el jogsértést.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a felperes szerzősége megállapíthatóságának hiányában utasította el a kereseti kérelmet, míg a gazdagodás megtérítésére irányuló igény nem csak a jogalap hiányában, hanem bizonyítottság hiányában került elutasításra.

A határozattal szemben a felperes élt fellebbezéssel, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset szerinti döntés meghozatalát kérte azzal, hogy a jóhírnév sértés vonatkozásában keresetét 1.000.000 forintra és annak kamataira szállította le.

Arra hivatkozott, hogy a törvényszék megalapozatlanul, az anyagi jogszabályok megsértésével utasította el a keresetet, a beszerzett bizonyítékokat részben figyelmen kívül hagyta, részben nem jogszerűen értékelte. Az iratokból megállapítható, hogy az alperes szakvizsga és engedély nélkül, a felperes jegyzetéből oktatót, ezzel azt a látszatot keltette, hogy oktatói tevékenységét a felperes engedélyével folytatta, emellett a hatóság előtt a jogosultságát illetően a felperestől kapott oklevélre hivatkozott. Az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a tanúk vallomását is, ezek között dr. P. L., K.A. Á. tanúvallomására utalt a fellebbezés. A Ptk. a jóhírnév sérelmét illetően a védendő jogi tárgyakkal a különösen kifejezést használja, ami nem taxációt jelent, vagyis az alperes kifogásolt magatartásai helyes jogértelmezés mellett kifejezetten jogsérelmet jelentenek. A bírói gyakorlat

ismeretében pedig nem tekinthető eltúlzottnak az 1 millió forintra leszállított nem vagyoni kártérítési igény.

A felperes fellebbezési álláspontja szerint az elsőfokú bíróság megalapozatlanul utasította el a szerzői jogi jogsértésre alapított felperesi keresetet is. Az alperes soha nem hivatkozott arra, hogy a felperes nem szerző, a Szakértő Testülethez ilyen kérdést nem intézett senki. Ebből kifolyólag a felperes szerzőségének megdöntése ezen eljárásban szóba sem kerülhetett. A felperes a kínai rendszer vonatkozásában igazolta, hogy ő volt a fordítató, a Testület a feladattal ellentétesen foglalt állást akkor, amikor dr. R. E. fordító nyilatkozatára csak azt jegyezte meg, hogy a rendelkezésre álló adatokból a felperesi szerzőség nem megállapítható. Ez nem azonos a szerzői jogi vélelem megdöntésével, és különösen nem jogosít fel senkit az engedély nélküli felhasználásra. Nem a Testület kompetenciájába tartozott, hogy minősítse a felperes által megrajzolt és egyesített egyedi fültérképet, amelyet kifejezetten oktatási célból készített és amelyet ilyen módon még senki nem alkalmazott. A Szerzői Jogi Szakértő Testület nem jogosult akupunktúrás módszertani megoldások, ábrázolások minőségének véleményezésére. A Testület továbbá megállapította kiegészítő szakvéleményében, hogy az alperes valótlanul állította, hogy nem a felperes anyagából dolgozott, hanem általa utóbb megjelölt forrásokból.

Sérelmezte a felperes a fellebbezésében, hogy a törvényszék a felperes indítványa ellenére nem idézte meg az ügyben Cs. S. igazságügyi szakértőt, és véleményét indokolás nélkül figyelmen kívül hagyta. Nevezett személy szerzői jogi igazságügyi szakértő, aki az alperes ellen indult büntetőeljárásban megállapította a jogtalan alperesi eltulajdonítást, ez az alperes egyértelmű szándékos magatartását feltételezi haszonszerzési céllal történő másolás formájában. A rendelkezésre álló adatok figyelembevételével a gazdagodásként meghatározott 3.000.000 forintos követelés pedig nem tekinthető eltúlzottnak.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult, annak helyes indokaira utalással.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást az így rendelkezésre álló adatok alapján helyesen állapította meg. Az ennek alapján meghozott érdemi döntését és lényegében annak indokait is a Fővárosi Ítélet tábla osztotta.

A felperes keresetében egyrészt személyhez fűződő joga - jóhírneve - sérelmét állította arra alapítva, hogy az alperes szakvizsga és engedély hiányában végzett gyógyító és oktató tevékenységet a felperes által szerkesztett és hallgatóinak átadott jegyzetből, másrészt szerzői jogi alapon is fellépett azt állítva, hogy az alperes által készített és felhasznált oktatási anyag szolgálja átvetele a felperes oktatási anyagának.

Az elsőfokú bíróság által a személyhez fűződő jogsérelem tekintetében kifejtettekkel a Fővárosi Ítélet tábla mindenben egyetért.

Helytállóan állapította meg, hogy a hírnévrontást a közlés tartalma valósítja meg. Amennyiben a tényállítás objektíve valótlan, vagy való tényeket hamis színben tüntet fel és hátrányos, akkor jogsértő. A perbeli esetben ilyen közlésként értelmezhető az alperes oldalán annak állítása, illetve sugalmazása, hogy tanítványa volt a felperesnek. Ez a közlés azonban nem valótlan. A nem vitás peradatok szerint az alperes 2005 nyarán és szeptemberében is jelentkezett a felperes által szervezett továbbképzésre, ahol a résztvevőknek - így az alperesnek is - a felperes egy munkafüzetet adott át, amely az általa készített oktatási segédanyagot, illetve jegyzetet tartalmazta. Az elsőfokú bíróság

helyesen állapította meg, hogy nem a felperes hírnevét rombolja, ha az alperes őt forrásként vagy tanáráként említi meg, de a tevékenysége esetleg nem megfelelő. Az alperes a sérelmezett magatartásával a másodfokú bíróság álláspontja szerint sem keltette azt a látszatot a hallgatókban, hogy a felperes hozzájárulásával végzi a tevékenységét, a felperes jóhírnevének sérelme ezért nem valósult meg.

A szerzői jogsértésre alapított igény tekintetében a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság helyes indokaihoz az alábbiakat fűzi.

A felperes fülakupunktúráról szóló oktatási tananyagot, jegyzetgyűjteményt állított össze abból a célból, hogy azt a tanfolyamain oktassa. A keresetében a tananyagból 5 részt emelt ki, amelyek - állítása szerint - az alperes által átvételre kerültek: a Kínai rendszerről, a Brenner módszerről, a Nogier rendszerről szóló jegyzeteket, a Fültérkép című ábrát és a Fülakupunktúrás Addiktológia című, úgynevezett saját jegyzetet.

Az Szt. 94. §-ának (1) bekezdése értelmében a szerző léphet fel a jogainak megsértése esetén. Ezért a szellemi alkotások jogosulatlan felhasználása miatt indított perekben a Pp. 164. § (1) bekezdéséből is következően főszabályként a felperest annak bizonyítása terheli, hogy a per tárgyát képező mű szerzői jogi védelem alatt áll, annak ő az alkotója és az alperes engedély nélkül valamely felhasználási magatartást valósított meg, míg az alperes azt bizonyíthatja a kimentés körében, hogy felhasználás nem történt vagy az nem volt jogosulatlan.

Az nem volt vitás a perben, hogy a per tárgyát képező anyagok az Szt. hatálya alá tartoznak, mivel azok az Szt. 1. §-ának (2) bekezdés a) pontja szerinti szakirodalomnak minősülnek. Az alperes azonban vitatta, hogy a felperes szerzője lenne a műveknek arra hivatkozással, hogy azok bárki által beszerezhető szakirodalom felhasználásával kerültek összeállításra. Ezért elsődlegesen abban a kérdésben kellett az elsőfokú bíróságnak állást foglalnia, hogy a jogérvényesítő felperes szerzője-e a megjelölt műveknek.

Az Szt. 4. §-ának (1) bekezdése szerint a mű szerzője, aki azt alkotta. A 94/B. § (1)-(4) bekezdése alapján az ellenkező bizonyításáig azt kell szerzőnek tekinteni, akinek a nevét ilyenként a művön a szokásos módon feltüntették, vagy aki közokirattal igazoltan a művet sajátjaként a Hivatalnál vezetett önkéntes műnyilvántartásba vetette, vagy a közös jogkezelő szervezet adatbázisában jogosultként szerepel, vagy aki a művet először hozta nyilvánosságra.

A felperes által sérelmezett jegyzetek közül négy esetben a felperes neve nem szerepelt a műveken és mivel a felperes szerzőségét az alperes vitatta, ezért a szerzőségének bizonyítása a felperest terhelte a perben. Az úgynevezett saját jegyzet esetében - amelyen a felperes neve szerepelt - az Szt. 94/B. §-ának (1) bekezdése szerint a szerzőség megdönthető vélelme illette meg a felperest. Ezzel szemben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy nem a szerzőként feltüntetett felperes a művek szerzője, erre nézve azonban nincs szükség viszontkereset, illetve önálló megállapítási igény előterjesztésére, ennek ellenkezőjére alaptalanul hivatkozott a felperes s fellebbezésében. A felperes a perben nem bizonyította, hogy az első négy szakirodalmi mű esetében ő a szerző, míg az ötödik, a saját jegyzetnél a szerzői vélelem megdöntésre került, az egyéni-eredeti jelleg nem volt megállapítható. Mindezek következtében az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes a kifogásolt esetekben nem léphet fel szerzői jogai védelmében.

Az SzJSzT egyenként vizsgálta a perbe vitt műveket, az ennek során kifejtett véleményével a másodfokú bíróság egyetértett, a szakvéleményekben foglaltakat ítélezése alapjául elfogadta az alábbiak szerint.

A Kínai rendszerről a felperes maga is csak azt állította, hogy azt ő fordította le, ezzel saját alkotói közreműködésére a tényállítás szintjén sem hivatkozott, míg a S. P. féle könyv, illetve annak más általi fordítása a felperes egyéni-eredeti alkotásaként nem értelmezhető.

A Brenner módszerről megállapítható, hogy abban a H.I. Egyetemen (HIETE) tartott kurzus jegyzetét vette át a felperes, az a HIETE jegyzet rövidített változata, amely azonban ekként szerzői alkotásaként nem értelmezhető.

A Nogier rendszerről szóló jegyzet szintén fordítás, amely tekintetében a felperes szerzősége szintén nem állapítható meg, mert nem eldönthető, hogy a jegyzet tartalma mennyiben a felperes saját szellemi terméke, illetve az mennyiben tartalmaz átvett elemeket.

A Fülterkép című ábráról - amely a HIETE-jegyzet 3 rajzának, illusztrációjának egyesített változata - a szakértői testület osztható véleménye alapján megállapítható, hogy az pusztán tudományos összegzés, amely nem rendelkezik egyéni, eredeti jelleggel.

A Fülakupunktúrás Addiktológia című saját jegyzet tartalma 90 %-át az előző 3 rendszer fedi le, ezért a felperes szerzősége ez esetben sem állapítható meg.

Mindezek következtében helytállóan döntött az elsőfokú bíróság a kereset elutasításáról.

A Fővárosi Ítéltábla ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése szerint - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A felperes által a másodfokú eljárás során csatolt, a Komplementer Medicina Szakmai Kollégiumi Tagozatától származó állásfoglalást a Pp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglalt korlátozó rendelkezés következtében figyelembe venni nem tudta.

A másodfokú bíróság az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése szerint kötelezte az alperes oldalán felmerült, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése alapján mérlegeléssel, az elvégzett munkával arányban állóan megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére.

A per tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illeték viselésére vonatkozó rendelkezés az illetekekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 46. §-ának (1) bekezdésén és a 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul. A lerovandó illeték összegét az Ítéltábla a kereset másodfokú eljárásban történő leszállítására - 3.000.000 forint vagyoni és 1.000.000 forint nem vagyoni kár - tekintettel állapította meg.

, 2016. január 12.

Dr. Lesenyei Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: